

GAZETA LWOWSKA.

We Srode

N^{ro}. 146.

22. Grudnia 1824.

Gazeta Lwowska wraz z Rozmaitościami na rok następujący, wychodzić będzie iak roku bieżącego; to jest: Gazeta trzy razy w tygodniu i zawsze, gdy tego zajdzie potrzeba, po 6 stronic a Rozmaitości każdego tygodnia równo po arkuszu, czyli po 8. stronic.

Cena prenumeraty ta sama; to jest: na półrobu 9 ZR. 36 kr M. K. czyli 24 ZR. W. W. Upraszają się tylko JPP. Prenumeratorów, aby to pismo wcześniej w Ekspedycji C. K. głównego Urzędu pocztowego we Lwowie, albo na C. K. prowincyjnych Stacjach poczty zamówić racyli.

Wiadomości kraiove.

Okólnik

C. K. Rządu krajowego.

Względem wolnego od opłaty pocztowey przesłania aktów w sprawach strón ubogich pomiędzy sądami niższemi i sądem wyższym.

Mocą wyroku wysokiej Kamery nadwornej z dnia 4go Listopada 1820 do liczb. 45359 postanowiono było; że wniesione C. K. Sądu Appellacyynego w Galicyi, urzędowi pocztowym przeznaczenie, ażeby akta w sprawach osób ubogich między Sądami niższemi a Sądem wyższym, iako wolne od opłaty pocztowey przesłane były, nie podlega żadney zawadzie, w tém atoli przewidywaniu, że tak ubedzy, którzy swoje ubóstwo dowiedli, i w toczących się tą drogą sprawach aż do ukończenia takowych pozwolenie zanotowania tax i opłat pocztowych od Rządu krajowego otrzymali, i skoteż że wypadająca ztąd ilość należitości u przyzwoitych władz tymczasowie zanotowaną będzie.

Stosownie do tego wysokiego rozporządzenia odebraty urzędy pocztowe ieszcze pod dniem 14go Grudnia 1820 do liczb. gub. 58097 przez przełożoną Administracyją pocztową zlecenie, aby pisma przez owe władze z napisem: *ob paupertatem ex officio* (na których kopcicy imię strony tego dobrodzieystwa używającej znajdować się ma) bez poboru należitości pocztowey przyjmowały.

Co niniejszém do powszeobney podanie się wiadomości, a w szczególności dla zachowania Magistratóm miejskim i sądom miejscowym ogłasza się.

(Podpisy.)

U w i a d o m i e n i e.

Dnia 28 Lipca 1824 rozdawano na Jar-marku Tarnopolskim nagrody przeznaczone ze Skarbu na ulepszenie chówu bydła i koni, przyzem następujące osoby obdarzone zostały:

1. Za naysiękniejsze źrzebce po stadnich skarbowych po 20 duk. w złocie: Maciej Wendler krawiec Tarnopolski, Jozefat Pombinski zastepca Plebana ruskiego z Berezo-wicy Wielkiej, i Jasko Tomczuk poddany z Kołodzieiówki.

2. Za naysiękniejsze klacze po takichże stadnikach po 6 dukat. w złocie: Jędrzej Kusznierz poddany z Straszowa. Ilko Telaga poddany z Łodyczyna.

3. Za naysiękniejsze byki własnego chówu po 12 ZR. M. K. Michał Szadoriski poddany z Słupową i Teodor Zylinski z Ładyczyna.

— Z Wiednia d. 14. Grudnia. —

Król Jegomość Bawarski, wyjechał ztąd do Monachium wozoray rano. Monarcha ten zostawił przez dobroć swoję w sercach mieszkanców niezatartą pamięć. Królowa Jeyność nda się dzisiaj w tę samą podróż z dostojną Xieźniczną Maryją Ludwiką.

Jego Cesarska Mość, listem swoim gabinetowym z d. 7. t. m. raczył Doktora Hartz przybocznego lekarza Króla Imci Bawarskiego ozdobić krzyżem komandorskim Austrijskiego orderu Leopolda, a obyrurga przybocznego tegoż Monarchy. Wintera, krzyżem Kawalerskim tegoż orderu.

Wiadomości zagraniczne.

Indyie Wschodnie.

Gazety Paryzkie udzielaią z gazety Haytyckiej: *Telegraf*, następujący okólnik preza-Prezydenta Boyer wydany.

Port au Prince, d. 6 Października 1824,
w 21 roku niepodległości

Okólnik Jana Piotra Boyera Prezydenta Hayty do Komendantów obwodowych.

»Deputowani, których na wezwanie, wysłałem, aby z Francją, wnijsć w układy o

wznanie niepodległości Hayty, powrócili. Poselstwo ich nie przyniosło tego rezultatu iakiego należało się spodziewać, ponieważ Rząd Francuzki (rzecz niepodobna do wiary) rości sobie prawo do panowania nad tym Kraiem. Żądanie jest niesłuszne: dowodzi na nowo, że istotnie nasza rękomyia oparta jest na naszym niewzruszonem odwadze, i że nasze podęczenia i przezemnie przedsięwzięte środki aż nadto miały zasadę. Wśród tych okoliczności powinniście przypomnieć sobie bardziey iak kiedy rozporządzenie odezwy moiej z d. 6. Stycznia b. r. i w tęg mierze wydane instrukcyje. Przyspieszajcie wszystkie roboty; bróńcie was w porządku; artyleriją przywieźcie do dobrego stanu, iak i potrzeby wojenne i t. d. Niczego nie należy zaniedbywać. Wszwycie rzemieślników korpusowych, w razie potrzeby nawet prywatnych, aby iak nuyprędzey ukończyć do dział lawety, które ieszcze nie gotowe; nakoniec starajcie się, aby w razie napadu nieprzyjaciela nieokazaliście się nigdzie opieszatymi. Pomyńcie na wasze obowiązki, na waszą odpowiedzialność i podług tego postępujcie. Honor narodowy, (a i tego przedmiotu nie powinniście zapominać) nakazuje zapewnić spokoyność i bezpieczeństwo obcym, którzy opierając się na wierze publiczney, konstytucyją zaręczonę, pozostają w kraju. Tych więc iak i ich majątek weźcie pod swą opiekę, iżby zupełnie byli spokoynymi. Pamiętną byłaby hańba narodu, gdybyśmy iakikolwiek maigo powód, inaczey postępowali. Woyna i śmierć niepojednanemu nieprzyjacielowi, który by bezbożną nogą wchroczył na ziemię naszą! Jednakże sprawy naszey niesplamiemy nigdy nieczną czynnością. Przy wysłaniu Deputowanych dla uzyskania formalnego uznania niepodległości naszey, zezwoliłem na żądanie Ajentów Króla francuzkiego. Musiałem to uczynić, aby złośliwość pozbawić pozor, obwiniania mię o upór; musiałem uczynić dla spokoyności moiego sumienia, i nakoniec, bym w tęg mierze ustalił opinią narodu. Rozumiem, iż w tym względzie dopełniłem moiej powinności; i zaspokojeniem oświadczam, że sie nie cmyliłem. Rzeczpospolita jest wolną, jest ona na zawsze niepodległą, ponieważ postanowiliśmy zagrzebać się raczey pod ię zwaliskami, iak poddać się nieprzyjacielowi. Tymczasem nieprzyjaciele Hayty polegają ieszcze na naszey niezgodzie. Co za błąd! a razem oo za podstęp! Bądźmy zawsze w zgodzie, wierni naszym powinnościom, a przy Boskiey pomocy będziemy wiepokonykami. a

(Podpisano) Boyer.

Hiszpania.

Podług dziennika Gwiazdy Infant Don Francesco de Paula z małżonką swoją i dwoygiem naystarszych dzieci przybył w d. 18. Listopada z Eskuryjala do Madrytu.

Król, wyrokiem z d. 11. Listopada, ogłosił, iż, ponieważ Don Francesco de Zea Bermudez dekretem z d. 11. Lipca mianowany pierwszym Sekretarzem Stanu, a z tą posadą połączone jest miesoyce rzeczywistego Rady Stanu, więc wspomniany Minister powinien mieć wszystkie do tego tytułu przywiązane korzyści, iakich poprzednicy jego używali.

Szewo o którym namieniliśmy w przeszłym numerze Gazety naszey, wskazany na śmierć z powodu udziału do zgróź popełnionych w twierdzy Korunnie w Lipcu 1823, a który już będąc pod szubienią śpiewał *Tragala!* zowie się Jose Liezasoa do tego przechwał się publicznie, że jest Komunerosem. Inni ośmiu pomimo nalegania Xięży, którzy szli z nimi aż do rusztowania, niechcieli ich pomocy duchowney. Ci nieszczęśliwi, w obłąkaniu swęj rewolucyjney zapamiętałości na pomyślenie duchownych odpowiedzieli w wyrazach nieprzyzwoitych, i obrażających Rząd królewski. Gazeta Madrycka czyni w tęg mierze następnące uwagi: »Pomimoto wszystko będą jednako tacy, co przemioci przeszłami lub będąc upartymi, zechcą nas przekonywać, że towarzystwa tajemne nie miały tęg dążności przeciwko prawdziwej Religii! Ażaliż postępowanie tych niedaników, zamachy przez te towarzystwa popełniane, nie są dostatecznymi do otworzenia oczów tym ludziom? Niewiedzieliż ieszcze innych zbrodniarzy takiego rodzaju, podobnie kończących życie i spoglądających na wieczność bez żalu i pokuty? Bogdayby każdy poczciwy człowiek przekonał się, że rewolucyoniści tworzący tajemne towarzystwa, nie tylko chcą obalić porządek polityczny, ale nawet powstać przeciwko wszystkim istniejącym religiom! a

Urządzenie gwardy Królewskich spiesznie idzie. Trzy pułki iazdy tęg gwardy: mianowicie grenadiery, huzary, i ulany już są uzupełnione, podobnie pierwszy i drugi pułk gwardy pieszy. Podpułkownik inżynierów Don Antonio de Montenegro z powodu zasług Monarchii położonych w ostatniej kompanii, mianowany przez Króla Pułkownikiem i Dyrektorem Archiwum w Ministeryium wojny!

Francyja.

Cesarsko-Austryacki Posel, Baron Vincent, wręczył Królowi na szerególnem posłuchaniu w d. 30. Listopada list Cesarza Jmci Austryackiego oznajmiający o zaślobieniu Jego Cesarzowickiemy Mości Aroy-Xięcia Franciszka Karola, Syna Jego Cesarzackiemy Mości z Jey Królewicką Mością Xiężną Zofiją Fryderyką Bawarską.

Za nim Król Jmó udał się w d. 29. Listopada do Vincennes, oglądał śpiesznie postępujące roboty przy uściu kanału Ourch do Sekwany i onegoż bieg aż do byłego ogrodu P. Beaumarchais. Tak tu, iskoteż w przejeździe przez przedmieście Śgo Antoniego, towarzyszył Monarsze lud obażując nayszą radość.

Szwajcaryja.

Sąd Appellacyjny w Lausannie nowym wyrokiem swoim z d. 1. Listop. wskazał Xiędzją Olivier na dwaletnie wygnanie i zapłacenie kosztów sprawy, za należenia do taismnych towarzystw i naruszenia ustaw, niedawno praeowiwo zgromadzeniom onychże wydan m Rada Stanu Kantonu Waadt, znanemu Józefowi Schmid, który od niejakiego czasu trudnił się instytutem Pestalozzowego w Isesaten, zabroniła z pewnych powodów dalszego w Kantonie pobytu, i takowy kazała mu opuścić w ciągu kilku tygodni.

Sąd Appellacyjny kantonu Zurych wydał inż wyrok na bandę oszustów, którzy przez lat kilkanaście łudzili lud prosty odkrywaniem niby zaklętych skarbów; niektórzy zyskiwali przez to oszustwo po 24,000 franków; skazani są na ciężkie więzienia, piętnowanie, chłostę i t. p.

Prussy.

Gazeta Pruska Stanu z d. 3. b. m. zawiera z tym wyrazem: »dodatkowo« następujący artykuł: »W Piątek d. 19. Listopada nastąpiło uroczyste pobłogosławienie Xięcia Alexandra Solms-Braunfelskiego, syna Jey Królewickiemy Mości Xiężny Kumberland w paśson Xięcia Kumberlandyi. Xiądzę uczynił wyznanie wiary w obecności Króla, dostojnych rodziców, wszystkich Członków rodziny Królewickiemy, obecnych tu Xiężąt i Xiężniczek Dworu, Ministrów Stanu, Spraw Duchownych, Wewnętrznych i Woyny, iskoteż Członków Ministerium Duchownego. W d. 21. Listopada przyymował Xiądzę wraz z dostojnymi rodzicami i rodzeństwem S. Komuniią.

Gazety Hamburgskie donoszą z Berlina z d. 27. Listopada:

»Dnia wczorayszego w Nowym Hardenbergu pochowano uroczyscie zwłoki Kanclersza Xięcia Hardenberga. Wielu wysokich urzędników Stanu, Prezydent Rother, tajny Rada Stoeermann i innych wielu udało się do Nowego Hardenberga, aby tey uroczysości byli obecnymi.«

Mówią, że Pruski bank narodowy nie ma być przedsiębierstwem Rządu, lecz tylko prywatnem siedmiu wielkich domów bankowych.

P. Zerboni di Sposetti, Prezydent Rządu w W. Xięstwie Poznańskiem żądał uwolnienia siebie od Urzędu; na miysau jego będzie Naczelnym Prezydent Zieten.

— Z Królewca d. 15. Listopada. —

Dnia wczorayszego odbył się tu pierwszy Seym prowincjonalny Królestwa Pruskiego, w sposobie od Rządu przepisany. Dziś zaczęły się obrady tego Zgromadzenia.

Daniia.

W Fionii była straszna burza w nocy z d. 13. na 14. Listopada; mówią nawet, że w Nyborgu w d. 14. t. m. rano dało się uczuć trzesienie ziemi. Dopiero d. 15. wieczorem uspokoiła się burza. — Ze wszystkich stron naysmutniejsze dochodzą wiadomości tak z morza wschodniego, isk i z zachodniego, względem rozbitych okrętów. Pod Rippen liczone w d. 16. ośm większych i mniejszych okrętów, które burza i wielka woda zapędziły na piaski.

Szwecyja i Norwegyja.

Pisma publiczne donoszą ze Sztokolmu z d. 19. Listopada: »Po kilkokroć namieniana ugoda z W. Brytanią względem utłumienia handlu niewolnikami na Szwedzkich i Norweskich okrętach, została teraz dopiero ogłoszona, będąc przez Króla Angielskiego ratyfikowaną; twierdzą atoli, że co do istoty zgadza się z układem między Anglią a Niderlandami zawartym. — W d. 13. i 14. t. m. stał tu barometr tak nisko, iż tego ludzie pamięcią nie zasięgają; nawet niżej, isk oznacza linie trzesienie ziemi w Messynie r. 1823. W dnach następnych było niebo pokryte chmurami, powietrze niezmiernie się zmieniło. W nocy z d. 18. t. m. był orkan niestychanie wściekły, który okręty w porcie ze swego stanowiska pozrywał, iedne przeciw drugim poruszył, pokłady poodkrywał, i w skutek którego podroźni chcąc iechać, musieli kazać sprzętao z drogi drzewa powywracane. (Ten sam orkan podobne uczynił szkody, isk donoszą z d. 18.

do 19. z Gothenburga, Wiborga, Jütlandy i t. p.) W d. 18. wiecz. o godz. 7. podniosła się woda Fiordu do niestychnącej wysokości, mianowicie trzy łokcie nad zwyczajny średni stan. W niższej części miasta, iak i na przedmieściach Waterland i Fierdingen, nie tylko, że była woda na ulicach, lecz cisnęła się do piwnic i niższych pieter. Najniższą przestrzeń w domach piekarskich nad brzegiem i izby po części zalata. Mnóstwo bydła potonęło; szkody są wielkie w cukrze, kawie, soli i tabace. Poczem jezioro opadło raptownie i niżę nierównie, iak zwyczajnie. W dzień znowu podniosło się tak, iż trzeba się znowu było obawiać powodzi.

R o s s y i a.

Donoszą z Petersburga z dnia 17. Listopada:

Na pamiątkę wielkich dzieł naszego z historii W. Xięcia Dymitrego Dońskiego o, w skutek reshryptu Ces. z d. 8. Wrześ. ma być wystawiony pomnik cyzysty. na równinie Kuliców w Gubernii Worenezhki i przytęm założony będzie instytut wojskowy dla utrzymywania rannych wojowników. Na ten cel mają być zbierane składki, a Cesarz Jegomość przeznaczył już 20,000 rubli. Wykonanie tego reshrypta poruczone szerególnemu Komitetowi.

Ukazem zeszłego miesiąca 23. Września (5. Paźdz.) rozporządzono, iż, gdy przy spadku tak iest wielka liczba córek, że część o nym prawnie przypadająca z dóbr ruchoomych i nieruchoomych, miataby przewyższać porcyję spadkową ich braci, wtedy wszystka masa powinna być zarówno podzieloną, między otdwie płci po uprzedniem odciągnięciu części prawnie się należącej iednej z osób małżeństwa przy życiu pozostałej.

W d. 24. z. m. obchodzone w Moskwie iak zwyczajnie, rocznicę w roku 1812 oswo-bodzenia miasta od Francuzów.

Miedzy okrętami kupieckimi, które w d. 23. do 31. Października wypłynęły z Krop-sztadu było 70 Angielskich, a 1 Amerykań-ski. Miedzy okrętami, które od d. 12. Październ. do d. 1. List. zawinęły, było 35 Angiel-skich, a żadnego Amerykańskiego.

Podług Gazet Berlińskich, donoszą-cych o nieszczęściu zrządzonem przez powódz

w Petersburgu, szkody nie są do obliczenia i wyniosą pewnie setki milionów. Przez tę klęskę niieden został zniszczony, a kredyt wielu innych moono naruszony; oios ten da się nawet uczuć przy uyciu Elby i Tamizy. Do-niesiesienia z Kronsztadu są straszne, z miast prowincyjnych nie ma zupełnie wiadomości.

Gazeta Królewiecka z d. 2. Grudnia zawiera względem wylewa Newy: »Podług listów kupieckich z d. 12/24 Listopada, nieszczęście i szkody zrządzone przez wylew Newy w d. 7/19 Listopada, nierównie większe, iak podług wiadomości, którycheśmy w tęj mierze udzielili. W samem mieście 5000 lu-dzi utracić miało życie. Z Kronsztadu ma tylko ieszoze stać mała część, a szkoda tamże tak w okrętach iak budowach i zapasach ma być bardzo wielka. Kilka włości wokoło Peters-burga zupełnie zburzonych, wiele okrętów rozbito się blisko miasta lub zostało uszkodzo-nych. Szkody kupców bardzo wielkie; same-go cukru surowego ma być szkody na 7 mili-onów rubli; 500000 pudów lnu częścią prze-mokło, częścią zabrała woda; 10000 beczek śledzi uniesta powódz. Na rozkaz Cesarza mianowaną iest komisyja z urzędników cło-wych i kupców, która rozpoznaie i ocenia po-dania towarów, które w obwodzie urzędu cło-wego sąginęły. Cesarz przeznacza codziennie pieniądze, które już miliony wynoszą dla za-pobieżenia potrzebie cierpiącym i ze wszyst-kiego ogolonym. Wszystkę szkodę w sa-mym Petersburgu podają uprzednio na 80 milionów rubli srebnych, nielicząc w to szko-dy w budowlach poniesionę. Od czasu za-łożenia miasta, nie było podobnej powodzi.«

Nowy most, łączący ludwisarnię z Ad-miralicyją, skończony. Wisi na dziesięciu łan-cuchach i iest przepyszny. Rząd na budowę tego mostu w ciągu półtora roku wydał blisko 300,000 rubli. W d. 16 s. m. poświęcono go z uroczystością. Niebawem potem przejechał nappierwę po nim Cesarz Jegomość. Przy pa-łacu marinórowym na Nowie poczęto w Sier-pniu drugi taki most stawiać. Robota mostów żelaznych na kanałach głównych miasta dla pie-szych, postępnie.

Tutejsza Akademia kunsztów przybrała na członków swoich: Hrabiego Forbin, Dy-rektora Muzeum Paryzkiego i sławnego Thor-waldsóna.

(Do tego Numeru Gazety dołączony iest Rozmaitości Numer LI.)

Redakcyja Józefa Bensa; Druk Pillera.